

คู่มือนำชม

รัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คู่มือนำชม

รัฐสภา

คู่มือนำชมรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง

คู่มือนำชมรัฐสภา

ปีที่พิมพ์

พฤษภาคม 2546

จำนวนหน้า

48 หน้า

พิมพ์ครั้งที่ 1

จำนวนพิมพ์ 60,000 เล่ม

จัดทำโดย

กลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม

โทร. 0-2244-1200-2 (ในเวลาราชการ)

โทรสาร. 0-2244-1149

เว็บไซต์ www.parliament.go.th

ศิลปกรรม

นายมานะ เรืองสอน

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2245 0063

พิมพ์ที่

สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2644 5309

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยกลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์ได้จัดทำ “คู่มือนำชมรัฐสภา” เล่มนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเอกสารประกอบการนำชม เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาภายในเล่มประกอบด้วยประวัติความเป็นมา บทบาท อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ภาพจิตรกรรมและประติมากรรมภายในบริเวณรัฐสภาเพื่อให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่มาเยี่ยมชมรัฐสภา ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับรัฐสภามากขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “คู่มือนำชมรัฐสภา” เล่มนี้จะเกิดประโยชน์แก่ผู้มาเยี่ยมชมรัฐสภาพอสมควร

สุดท้ายนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสต้อนรับทุก ๆ ท่านที่มาเยี่ยมชมรัฐสภา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พฤษภาคม 2546

สารบัญ

ประวัติรัฐสภา	7
แนะนำสภานที่สำคัญ และเรื่องน่ารู้ในรัฐสภา	
พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	9
พิพิธภัณฑ์รัฐสภา	10
อาคารรัฐสภา	11
ห้องประชุมรัฐสภา	14
จิตรกรรมและประติมากรรม	15
รูปประติมากรรมหินขัดตั้งอยู่รอบ ๆ อาคารรัฐสภา 1	19
รัฐสภา	20
อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา	23
อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย	23
อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	37
อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ	41

ห้องประชุมรัฐสภา

ประวัติรัฐสภา

รัฐสภา เป็นสถาบันสำคัญยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนับเป็นหนึ่งในสามสถาบันอำนาจสูงสุดในการปกครองของไทย อันประกอบด้วย อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และ อำนาจตุลาการ

วันที่ 27 มิถุนายน 2475

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงลงพระปรมาภิไธย

ในพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครอง

แผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475

ในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 คณะบุคคล ประกอบด้วย ทหารบก ทหารเรือ และ พลเรือนที่เรียกตัวเองว่า “คณะราษฎร” ได้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นกองบัญชาการประชุมปรึกษาราชการแผ่นดิน และเปลี่ยนแปลงกลไกการบริหารต่าง ๆ

คณะราษฎรได้แต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดแรก จำนวน 70 นาย และในวันที่ 28 มิถุนายน 2475 ได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกโดยได้ใช้ห้องโถงชั้นบนของพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ประชุม และพระที่นั่งอนันตสมาคมนี้ได้ใช้เป็นที่ประชุมกันเรื่อยมา

*คณะบุคคล ประกอบด้วยทหารบก ทหารเรือ และพลเรือน
ที่เรียกตัวเองว่า “คณะราษฎร” ได้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบ
สมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย*

ต่อมาเมื่อจำนวนประชากรของประเทศมีเพิ่มมากขึ้นจำนวนผู้แทนราษฎรก็เพิ่มมากขึ้นเป็นสัดส่วนกัน บริเวณสถานที่ของพระที่นั่งอนันตสมาคมก็เริ่มคับแคบไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จึงได้สร้างอาคารรัฐสภาหลังใหม่ขึ้นทางด้านทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคม และใช้เป็นที่ประชุมสภาครั้งแรกเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2517

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานอยู่ ณ บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา 1 พระองค์ทรงเป็นผู้มีพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นในการทรงสละพระราชอำนาจให้แก่ปวงชนชาวไทยนำประเทศชาติเข้าสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา ตั้งอยู่ ณ ห้องใต้ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งอยู่ ณ บริเวณด้านหน้าอาคารรัฐสภา 1 ภายในบริเวณพิพิธภัณฑ์ ได้จัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้และเอกสารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาของไทย โดยแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการและความเป็นมาของการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา สถานที่จัดแสดงนิทรรศการและข้อมูล
เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย

อาคารรัฐสภา

อาคารรัฐสภา 1 เป็นอาคาร 3 ชั้น ตั้งอยู่ด้านหลังพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ภายในอาคารประกอบด้วย ห้องประชุมรัฐสภา ห้องประธานรัฐสภา ห้องรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ห้องผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ห้องประชุมกรรมาธิการ และที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อาคารรัฐสภา 2 เป็นอาคาร 3 ชั้น ภายในอาคารประกอบด้วย ห้องประธานวุฒิสภา ห้องรองประธานวุฒิสภา ห้องประชุมกรรมาธิการ ห้องทำงานของประธานคณะกรรมการธิการ และสถานที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ด้านหน้าของอาคารรัฐสภา 3

อาคารรัฐสภา 3 เป็นอาคาร 7 ชั้น ภายในอาคารประกอบด้วย หอสมุดรัฐสภา ห้องประชุมงบประมาณ ห้องทำงานประธานคณะกรรมการธิการ และห้องประชุมกรรมการธิการ

ห้องสมุดรัฐสภาภายในอาคารรัฐสภา 3

ห้องสารนิเทศ เป็นห้องที่ใช้ในการจัดฉายวิดีโอทัศนรัฐสภาไทย และบรรยายสรุปความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา รับรองคณะผู้เข้าเยี่ยมชมการระประธานรัฐสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ที่มาเยี่ยมชมชมรัฐสภาศึกษาดูงาน ซึ่งจะมีทั้งนักเรียน นักศึกษา บุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป

ห้องประชุมรัฐสภา

ห้องประชุมรัฐสภา เป็นเสมือนหัวใจหลักที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นสถานที่ที่ใช้ในการตรากฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ สำหรับห้องประชุมรัฐสภาเป็นห้องประชุมทรงกลมขนาดใหญ่ภายใต้หลังคารูปโดม ภายในห้องประชุมสวยงามด้วยสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากพื้นที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบแสง ระบบเสียง ตลอดจนระบบการถ่ายเทอากาศที่สมบูรณ์ ที่นั่งทุกที่ได้ติดตั้งปุ่มเปิด-ปิด ไมโครโฟนและเครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์

เพดานของ
ห้องประชุม

จิตรกรรมและประติมากรรม

บริเวณรอบห้องประชุมรัฐสภาชั้น 2 และ
ชั้น 3 ประดับด้วยภาพจิตรกรรมสีน้ำมัน
ที่แสดงถึงพระราชกรณียกิจสำคัญของ
พระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์
ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 9

ภาพบ้านเมือง มีพื้นสีแดงเรื่อ
หมายถึง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นก่อนที่จะใช้
ตึกหลังนี้เป็นที่ประชุม

ภาพยารักษาโรคมะเร็งลวดปักบนหม้อยา
ตามคติไทยแต่โบราณ หมายถึง ความสงบ
และการระงับกรณีพิพาท (ลวด หมายถึง
เครื่องทำด้วยดอกหักขัดกันเป็นมุม ๆ ตั้งแต่
5 มุมขึ้นไป สำหรับปักหม้อยา ปักเป็น
เครื่องหมายที่สิ่งของที่เสียหายหรือปักบอกเขต)

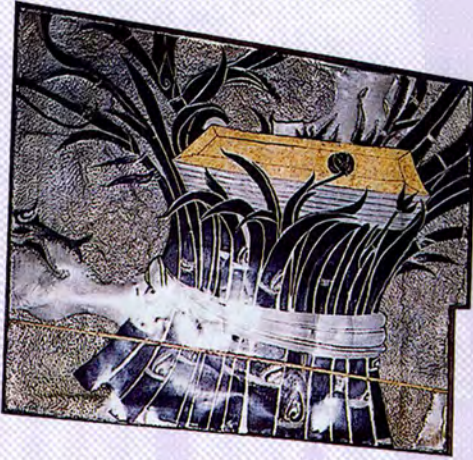
ภาพใบไม้อกจากกิ่ง หมายถึง การเริ่มต้นใหม่ของความเจริญของประเทศ

ภาพวงล้อธรรมจักรและสัญลักษณ์
ของศาสนาอื่น แสดงด้วยรูปกางเขน
และเรือเตา ทั้งหมดนี้ หมายถึง ธรรม
ประจำใจของประชาชนในชาติ

ภาพสัญลักษณ์ของการค้าและ
เศรษฐกิจ ทั้งหมดอยู่ในความเสมอภาค
และความเป็นธรรม แสดงออกด้วยรูปซึ่ง
วางไว้บนแกนสมดุลแบบตาชั่งดุลการ

ภาพรัฐธรรมนุญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ วางอยู่บนมัดของธัญพืชเป็นสัญลักษณ์ของสังคมและการกสิกรรมของเรา

ภาพพระอาทิตย์ส่องแสงเต็มดวง แสดงถึงความสามัคคีอันจะนำมาสู่ความเจริญรุ่งเรือง

ภาพอักษรจากศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง ตัดตอนมาจากบรรทัดที่ว่า “พ่อขุนฯ ขันช้างเข้ากระทำการยุทธหัตถีกับขุนสามชน” เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงอธิปไตยความเป็นไทย ความมั่นคง และการเตรียมการป้องกันประเทศของชาวไทย

ภาพประติมากรรมประดับกำแพงอาคารสโมสรรัฐสภา ภายนอกอาคาร เป็นรูปแสดงถึงความสนุกสนาน รื่นเริง หลังจากประสบความสำเร็จในการทำงานตาม จุดประสงค์

รูปจิตรกรรมที่เขียนบนกระเบื้องดินเผา ภายในตัวอาคารสโมสรรัฐสภา เป็นภาพแสดงถึงความสามัคคีอันจะเป็นพลังและเกราะป้องกันภัยจากการรุกรานของศัตรู ภาพมีโครงร่างของมวลพืชพันธุ์ต่างๆ หมายถึง ความสามัคคีของเหล่าสมาชิก ศัตรู คือ ปู (สัญลักษณ์ของ cancer) ซึ่งคอยทำลายรออยู่ทางด้านขวามือ ทางซ้ายมือคือรูปของการแบ่งแยก อันเกิดจากการยุบต่างๆ ซึ่งรอจังหวะที่จะทำการฉีกความสามัคคีของสมาชิก สิ้นสภาพลง

รูปประติมากรรมหินอัดตั้งอยู่รอบๆ อาคารรัฐสภา 1

รูปผู้หญิงยืนแบกหม้อน้ำอยู่ทางขวาด้านหน้า ของอาคารรัฐสภา 1 หมายถึง น้ำ

รูปผู้หญิงยืนแบกหม้อน้ำอยู่ทางซ้ายด้านหน้า ของอาคารรัฐสภา 1 หมายถึง ดิน

รูปไฟ อยู่ทางซ้ายด้านหลัง ของอาคารรัฐสภา 1 หมายถึง พลังอุตสาหกรรม

รูปนก อยู่ทางขวาด้านหลัง ของอาคารรัฐสภา 1 หมายถึง ลม ความเย็น ความสงบ และสันติสุข

รัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน

วุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวน 200 คน

รัฐสภา ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา รวมกันมีจำนวน 700 คน การดำเนินงานของรัฐสภาต้องเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

ห้องประชุมรัฐสภา ซึ่งใช้เป็นห้องประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

สภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
มีวาระในการดำรง
ตำแหน่งคราวละ 4 ปี
นับแต่วันเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
มีจำนวน 500 คน

สมาชิกภาพของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เริ่มแต่วันเลือกตั้ง

มาจากการเลือกตั้งแบบ
บัญชีรายชื่อ
จำนวน 100 คน

มาจากการเลือกตั้งแบบ
แบ่งเขตเลือกตั้ง
เขตละ 1 คน จำนวน
400 คน

วุฒิสภา

ที่มา

มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนจำนวน 200 คน

คุณสมบัติ

1. มีสัญชาติไทย โดยกำเนิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง
3. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
4. มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตรา 107 (5)

ลักษณะต้องห้าม

1. เป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง
2. เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่ถึง 1 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
3. เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ในอายุของวุฒิสภาคราวก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง
4. เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา 109 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (11) (12) (13) หรือ (14)
5. จะเป็นรัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่นไม่ได้
6. การกระทำอันต้องห้ามตามมาตรา 110 และมาตรา 111 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้นำมาใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภาโดยอนุโลม

วาระการดำรงตำแหน่ง

มีกำหนดคราวละ 6 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาไว้พอสรุปได้ ดังนี้

อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย

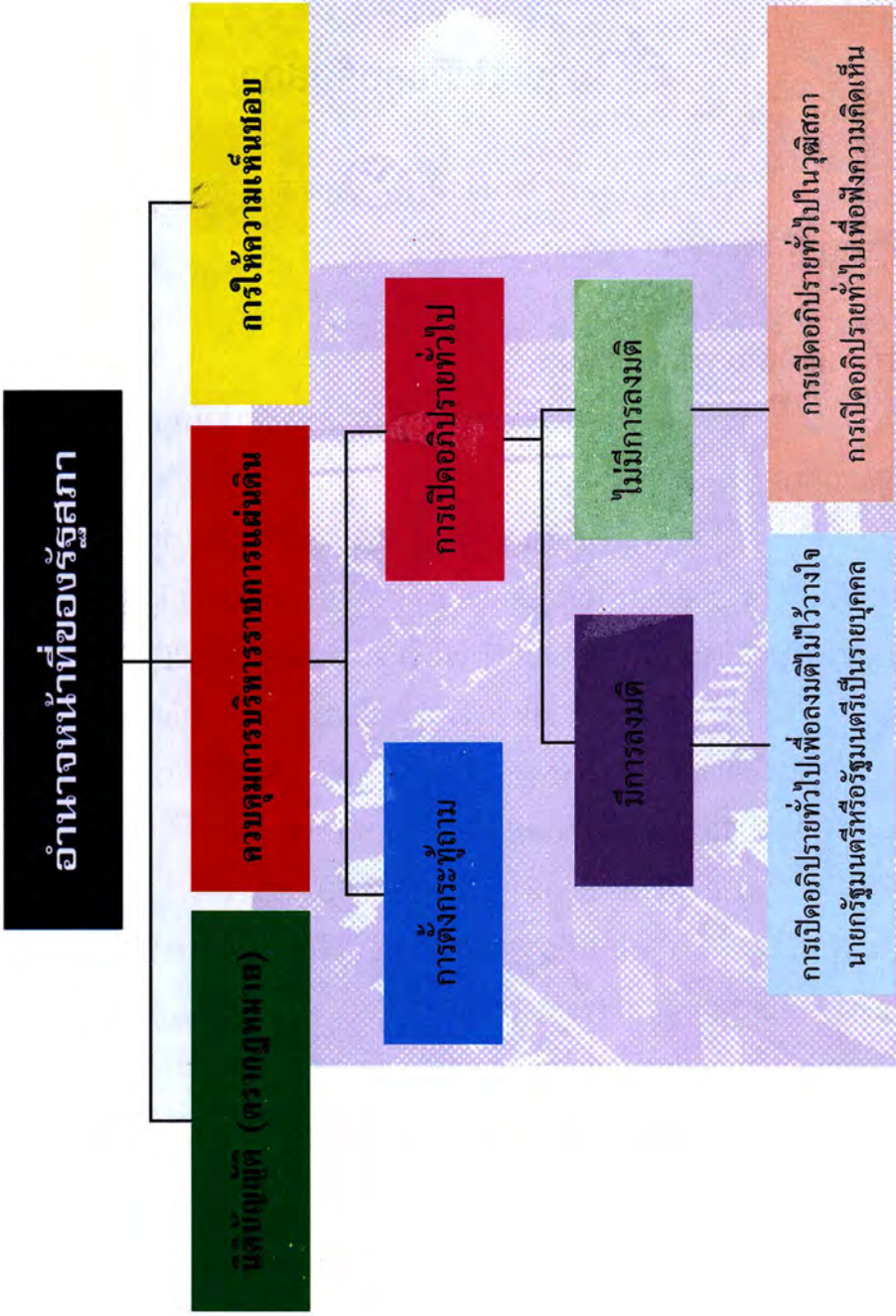
1. การตราพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

การตราพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คือ กระบวนการหรือขั้นตอนในการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตั้งแต่เริ่มต้นจนมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน

กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน เสนอกฎหมายจะเสนอได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยและเรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เท่านั้น

การเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำได้เมื่อพรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดมีมติให้เสนอได้และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่า 20 คน รับรอง

ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงิน หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร
2. การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน
3. การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้
4. เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น จะต้องเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาเป็น 3 วาระ ดังนี้

วาระที่ 1 เป็นการพิจารณาหลักการทั่วไปของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าสมควรจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการ

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่ 2 แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรมิได้มีมติไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใด ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

วาระที่ 2 เป็นการพิจารณาในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือคณะกรรมการเต็มสภา ซึ่งการพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกเสนอญัตติ โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า 20 คน และที่ประชุมอนุมัติ

การประชุมของคณะกรรมการ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 105 วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นตั้งกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบและให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรมิมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมการเต็มสภาให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการ และประธานของที่ประชุมเป็นประธานคณะกรรมการ

การพิจารณาโดยคณะกรรมการเต็มสภา เป็นการพิจารณาชั้นคณะกรรมการและการพิจารณาของสภาในวาระที่ 2 เรียงตามลำดับมาตรารวมกันไป

วาระที่ 3 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่ 3 นี้ จะไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ในกรณีที่สภาลงมติไม่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

แต่ในกรณีที่สภามีมติให้ความเห็นชอบให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการ เสนอร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ต่อวุฒิสภาต่อไป

หากร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่เห็นชอบ เป็น ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาว่าจำเป็น ต่อการบริหารราชการแผ่นดินและคะแนนที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้ รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้ง หากรัฐสภามีมติเห็นชอบให้ตั้งบุคคลที่ เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และ ให้คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภารายงานและเสนอผลการพิจารณาต่อรัฐสภา หากรัฐสภามีมติเห็นชอบให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อ พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป แต่ถ้ารัฐสภามีมติไม่เห็นชอบ ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

1. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญของวุฒิสภา

วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอมานั้นให้เสร็จภายใน 60 วัน แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องการเงิน จะต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 30 วัน ทั้งนี้ เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้

เริ่มนับตั้งแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาดังกล่าวไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการ
พิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้
ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณของวุฒิสภา
วุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายใน 20 วัน
นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ มิได้
ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราช
บัญญัติงบประมาณนั้น

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญของวุฒิสภาจะพิจารณาเป็น 3 วาระ เช่นเดียวกับการพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎร

กรณีวุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าวุฒิสภาลงมติในวาระที่ 3 เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร
โดยไม่มีการแก้ไขก็ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้น
ทูลเกล้าฯ ถวายภายใน 20 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นจากรัฐสภา เพื่อพระมหากษัตริย์

ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

กรณีวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าวุฒิสภาลงมติในวาระที่ 1 หรือวาระที่ 3 ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้ก่อน และส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลา 180 วันได้ล่วงพ้นไป นับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินสภาผู้แทนราษฎรอาจยกร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นพิจารณาได้ทันที

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิม หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้วให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

กรณีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติม

หากวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขของวุฒิสภา ให้แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้คณะกรรมการมาธิการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการมาธิการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการมาธิการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว แสดงว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

แต่ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการมาธิการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้วก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้ก่อน

สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลา 180 วันได้ล่วงพ้นไป นับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ถ้าร่างพระราชบัญญัติ

หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติ
 เกี่ยวด้วยการเงิน สมาชิกแทนราษฎรอาจยกร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช
 บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ถ้าสมาชิกแทนราษฎร
 ลงมติยืนยันร่างเดิม หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนน
 เสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว
 ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นได้
 รับความเห็นชอบของรัฐสภา ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อ
 พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
 ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

กรณีพระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย

ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด
 ที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้น
 90 วัน แล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัติ
 หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยัน
 ตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
 เท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติหรือ
 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ
 พระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยหรือพระราชทานคืนมาภายใน 30 วัน
 ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น
 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่า
 พระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

2. การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด

พระราชกำหนด คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นให้ใช้บังคับเช่นพระราชบัญญัติ โดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีแล้วนำเสนอให้รัฐสภาพิจารณาอนุมัติ

พระราชกำหนดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พระราชกำหนดทั่วไป และพระราชกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา

พระราชกำหนดทั่วไป คือ พระราชกำหนดที่คณะรัฐมนตรีประกาศใช้เมื่อเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ประกาศใช้พระราชกำหนดนั้นแล้ว จะต้องเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญ เพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว

พระราชกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา คือ พระราชกำหนดที่คณะรัฐมนตรีประกาศใช้ในระหว่างสมัยประชุมกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับ เพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดินและจะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายใน 3 วัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดจะมีผล ดังนี้

1. กรณีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนด ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป
2. กรณีสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้พระราชกำหนดนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น
3. กรณีที่สภาผู้แทนราษฎรอนุมัติพระราชกำหนด แต่วุฒิสภาไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น
4. กรณีที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนด หรือวุฒิสภาไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไปหากพระราชกำหนดนั้นมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไป นับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเข้าชื่อ เสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่ได้

ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัย สาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยัง ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยและถ้าผลการวินิจฉัยปรากฏว่าพระราชกำหนดนั้น ไม่ได้ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกัน ภัยพิบัติสาธารณะ ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

3. การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนด ให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ สามารถกระทำได้โดยหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. การเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจาก คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก วุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ ทั้งสองสภา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะเสนอหรือร่วมกันเสนอญัตติดังกล่าว พรรคการเมืองที่ผู้นั้นสังกัดจะต้องมีมติให้เสนอได้และญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ จะเสนอมิได้

2. ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม และให้รัฐสภาพิจารณาเป็น 3 วาระ

3. การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ 1 ชั้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วย ในการแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของทั้งสองสภา

4. การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ 2 ชั้นพิจารณา เรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

5. เมื่อการพิจารณาวาระที่ 2 เสร็จสิ้นแล้ว ให้ออกไว้ 15 วัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่ 3 ต่อไป

6. การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ 3 ชั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธี เรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วย มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

7. เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลง พระปรมาภิไธย และประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ แต่หากพระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย และพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นกำหนด 90 วัน แล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรึกษา

ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยหรือพระราชทานคืนมาภายใน 30 วัน ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี และกำหนดให้คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่

ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภา หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไป จะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการไปพลางก่อนเพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาและต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาในนโยบายทั่วไปของคณะรัฐมนตรี

ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐธรรมนูญก็ได้ให้อำนาจสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาไว้ดังนี้

1. การตั้งกระทู้ถาม

กระทู้ถาม คือ คำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาตั้งถามรัฐมนตรีในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ การบริหารราชการแผ่นดินเรื่องใดที่เป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน หรือเป็นเรื่องเร่งด่วน เป็นต้น

กระทู้ถาม มี 2 ประเภท คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป

กระทู้ถามสด เป็นกระทู้ถามที่สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งถามได้ครั้งละ 1 กระทู้ และผู้ตั้งกระทู้ถามสดต้องระบุชื่อเรื่องที่จะถาม และต้องยื่นเรื่องเสนอก่อนเริ่มการประชุมในวันนั้นพร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีผู้ใด กระทู้ถามสดต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ เป็นเรื่องสำคัญอยู่ในความสนใจของประชาชน เป็นเรื่องกระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน หรือเป็นเรื่องเร่งด่วน

กระทู้ถามทั่วไป เป็นกระทู้ถามที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดยมีข้อความในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และระบุว่าจะให้รัฐมนตรีตอบในที่ประชุมสภา หรือให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาการจัดลำดับกระทู้ถามในการประชุมสภาจะจัดลำดับ คือ กระทู้ถามสด และกระทู้ถามทั่วไป โดยกระทู้ถามแต่ละกระทู้ถามนั้นให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะสมาชิกคนเดียว ส่วนกระทู้ถามสดนั้นให้สิทธิเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สำหรับสมาชิกวุฒิสภาสามารถตั้งถามได้เฉพาะกระทู้ถามทั่วไปเท่านั้น

2. การเสนอญัตติ

ญัตติ คือ ข้อเสนอใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้สภาลงมติหรือวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ปฏิบัติอย่างไร การเสนอเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณานั้น จะต้องเสนอเป็นญัตติ ญัตติเปรียบเสมือนกลไกอย่างหนึ่งในการดำเนินงานของรัฐสภาเพื่อทำหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เพราะญัตติทุกเรื่องย่อมมีจุดมุ่งหมายอยู่ในตัว อันทำให้รู้ถึงประโยชน์หรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นได้ด้วยญัตติจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของรัฐสภา

2.1 ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และต้องเสนอชื่อผู้ที่สมควรจะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปด้วย เมื่อได้มีการเสนอญัตติแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติ หรือมติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

2.2 ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีออกจากตำแหน่งได้ โดยมติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา และคำร้องขอตั้งกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

2.3 ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภา เพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติ

ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาก็ได้

2.4 ญัตติตั้งคณะกรรมการ

คณะกรรมการ คือ บุคคลที่สภาแต่งตั้งขึ้นประกอบเป็น คณะกรรมการเพื่อให้พิจารณากฎหมาย หรือกระทำกิจการใด ๆ อันอยู่ใน อำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา

สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภา ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้ เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา มติตั้ง คณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน

อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนด ให้รัฐสภามีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องที่สำคัญ ๆ และ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศชาติ ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์
2. การให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ
3. การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมก่อนครบกำหนด เวลา 120 วัน
4. การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่สภาผู้แทนราษฎรมิมีมติไม่ให้ความเห็นชอบ

5. การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม

6. การให้ความเห็นชอบในการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศบางประเภท

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการสรรหาบุคคลในองค์กรต่าง ๆ โดยพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา และถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทางการเมือง ดังนี้

1. คณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีก 4 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

2. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีจำนวนไม่เกิน 3 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนมีความรอบรู้และมีประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดินวิสาหกิจ หรือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

3. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีก 10 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

4. ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ 1 คน และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีก 14 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคล ดังต่อไปนี้

1. ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาและได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา โดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน 5 คน

2. ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด โดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน 2 คน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ จำนวน 5 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน

ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่ง 9 ปี นับตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ศาลรัฐธรรมนูญ

5. คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ 1 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละชั้นศาลชั้นศาลละ 4 คน (รวมเป็น 12 คน) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการและได้รับเลือกจากวุฒิสภา

ศาลฎีกา

6. คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

ศาลปกครองประกอบด้วยศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองชั้นต้น และอาจจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้ ในศาลปกครองมีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ซึ่งประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็น ประธานกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภา 2 คน และ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเลือกจากคณะรัฐมนตรีอีก 1 คน

คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

7. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีก 8 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 9 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

8. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

การตรวจเงินแผ่นดิน ให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีก 9 คนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้มีความชำนาญ และประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงิน การคลัง และด้านอื่น ๆ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

9. การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนสมาชิกวุฒิสภา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยื่นเรื่องถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มติในการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งของวุฒิสภา ถ้าวุฒิสภาลงมติไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือในการรับราชการเป็นเวลา 5 ปี มตินี้ให้เป็นที่สุด แต่ไม่กระทบกระเทือนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร